

Behar – Leviticus 25:1 – 26:2

Aliyah 1 – Leviticus 25:1 – 25:13

In de voorgaande *parshot* zagen we dat de heiligheid van God vanuit het Heilige der Heiligen van de **Grote Verzoendag** (Leviticus 16) de wereld in vloeit. De ontmoeting en verzoening van de mens met God in zijn heilige binnenkamer, verandert alles. Ieder aspect van het leven wordt nu van binnenuit geheiligd door de leven scheppende Geest van God. God heiligt ons als mensen, maar in deze *parshah* lezen we dat het daar niet bij blijft. De **hele schepping** wordt namelijk **geheiligd** en gaat delen in dit nieuwe leven.

In onze moderne cultuur worden land en aarde vaak beschouwd als **gebruiksartikel** of bezit. Ze hebben geen bewustzijn en we kunnen ermee doen wat we willen. Het gaat dan vooral om productie, bebouwing en gebruik. Inmiddels zien we wel in dat bepaalde keuzes niet handig zijn voor het milieu. We zien steeds meer personen en organisaties, die opkomen voor het milieu. Maar zelfs zorg voor het milieu kan ingegeven worden door een profiterende houding. De redenering is dan: we moeten wel goed zorgen voor het milieu, anders gaat het straks niet goed met ons of onze kinderen. Dan raakt de aarde uitgeput en zullen we niet meer kunnen leven, zoals we nu leven. Dit is een **antropocentrische** benadering, met de mens in het middelpunt.

De Bijbel spreekt hier heel anders over. De schepping heeft een volwaardige plaats, naast engel, mens en dier. En de schepping vervult een essentiële functie in de aanbidding van God. In *parshat behar* staat het land of de aarde centraal. Het Hebreeuwse woord **ha-arets** kan zowel 'land' als 'aarde' betekenen. Hier is in de eerste plaats het land Israël bedoeld, maar in tweede instantie ook de hele aarde. En in deze *parshah* wordt iets bijzonders over *ha-arets* verteld: **zij viert ook shabbat!**

Om precies te zijn worden er drie verschillende shabbatten voor het land of de aarde vermeld. De eerste treffen we aan in vers 2. Dit is de shabbat, die simpelweg met *shabbat* wordt aangeduid. Wanneer de mens de shabbat, de **zevende dag van de week**, rust houdt, wordt het land op die dag ook niet bewerkt. Het land rust mee met mens en dier, op de zevende dag van de week. Deze dag genieten mens, dier en aarde van de rust en de zegen die God geeft.

De tweede shabbat treffen we aan in vers 3 t/m 7. Deze shabbat wordt met *shabbat shabbaton* (*shabbat der shabbatten*) aangeduid. Het gaat hier om een shabbat op hoger niveau, namelijk een **shabbatsjaar**. Zes jaar mag het land bewerkt worden, maar in het zevende jaar mag het land niet bewerkt worden. Het land zal dan in alle vrijheid van zichzelf vruchten voortbrengen, waarvan mens en dier kunnen eten. Het zevende jaar is een shabbatsjaar, waarin het land rust en door God Zelf verzorgd wordt.

Zo hoorde het te zijn. God heeft namelijk een heel bijzondere band met het **land Israël**, volgens Deuteronomium 11:10-15: *Want het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen, is niet zoals het land Egypte, waaruit u weggetrokken bent, dat u met uw zaad*

*moest bezaaien en al lopend water moest geven, zoals een groentetuin. Maar het land waar u naartoe trekt om het in bezit te nemen, is een land met bergen en dalen; het drinkt water door de regen uit de hemel. **Het is een land waar Yahweh, uw God, voor zorgt: voortdurend rusten de ogen van Yahweh, uw God, daarop**, van het begin van het jaar tot het einde van het jaar. En het zal gebeuren, wanneer u nauwgezet luistert naar mijn geboden die Ik u heden gebied, door Yahweh, uw God, lief te hebben en Hem te dienen met heel uw hart en met heel uw ziel, dat Ik regen voor uw land zal geven op zijn tijd, vroege regen en late regen, zodat u uw koren, uw nieuwe wijn en uw olie kunt inzamelen. Ook zal ik gewas op uw veld geven voor uw dieren; en u zult eten en verzadigd worden.*

De derde shabbat treffen we aan vanaf vers 8. Deze shabbat wordt aangeduid met het Hebreeuwse woord *Joveel* (Jubeljaar) en dat betekent ramshoorn / trompet. Opnieuw betreft dit een shabbat op een hoger niveau. Na 7 x 7 jaar, is het **50ste jaar het Jubeljaar**. Dit jaar is het jaar van de ramshoorn, want het Jubeljaar wordt op Grote Verzoendag uitgeroepen door het blazen van de ramshoorn. Met de Grote Verzoendag zijn we in het meest heilige hart aangekomen van de shabbatten, die het land kent. Net zoals de Grote Verzoendag voor de mens het meest heilige hart van het jaar is.

In dit jubeljaar moet er **vrijheid** heersen in het land. Iedereen moet worden vrijgelaten en iedereen moet **terugkeren** naar zijn of haar eigen bezit. Het land Israël was namelijk over de verschillende stammen en families verdeeld. God Zelf had stukken land toegewezen als erfbezit aan de stammen en families. Ieder heeft in **Gods land** een plekje waar hij of zij echt thuishoort. Daarom mag het land ook niet oneindig worden doorverkocht. Ook horen er geen grootgrondbezitters te zijn, die alle bezit naar zich toehalen. En de Israëlieten mogen ook niet voor altijd slaaf zijn, in plaats van meester over het hun toegewezen stukje land. Nee, het land Israël behoort niet aan de mens, maar aan God toe. En Hij deelt het uit zoals Hij wil. En zo moet het in ere hersteld worden in het Jubeljaar. Ieder keert naar zijn of haar **eigen plekje** terug.

Het land mag ook in dit jubeljaar een shabbat genieten. Het land wordt dan voor het tweede jaar op rij (!), niet bewerkt en mag tot haar recht komen, zoals het bedoeld is. Ook krijgt het land op dat moment haar toegewezen bezitters weer terug. Zij zijn bestemd om in de komende jaren het land weer in liefde te dienen en te bewerken, tot eer van haar opperbezitter, Yahweh. Zij zijn als het goed is met hart en ziel verbonden aan dit stukje grond, hen toegewezen door God Zelf.

Zo viert het land dus ook de **Grote Verzoendag** met de mens mee. Zij wordt bevrijd uit de economische klauwen van handelaars. Zij wordt verzoend met haar oorspronkelijke eigenaars. En eigenlijk wordt zij op deze dag geheiligd voor haar God, Yahweh.

Ook de andere feesten viert het land met de mensen mee. Met **Pesach** worden het land en de aarde bevrijd uit de banden van de natuurwetten, die haar belemmeren. Tijdens dit feest zijn wonderen, zoals de tien plagen en het splijten van de zee, te verwachten. Alles is mogelijk. Met **Shavuot** worden de eerste schoven van de tarweoogst aan de Heer geofferd. Het land brengt met dankbaarheid haar beloofde zegen naar het heiligdom. En met **Sukkot** barst de hele schepping in gejuich en vreugde uit. Dit feest wordt met allerlei

sierlijke looftakken gevierd. De inwoners vieren dit feest met grote vreugde en zwaaiend met siertakken. Ook worden tijdens dit feest de bronnen van water in de hemel geopend om nieuwe vruchtbaarheid voor het land te geven. Zo viert het land alle feesten met de mens mee.

Dit alles leert ons een heel andere houding ten opzichte van de schepping. We kunnen wel zeggen dat een stuk land geen bewustzijn heeft en dat we met de aarde kunnen doen wat we willen, maar de Bijbel spreekt andere taal. **Land en aarde behoren God toe** en zijn bestemd om Hem eer en glorie te geven. Laten we een paar teksten langslopen, die ons laten zien dat er meer met land en aarde aan de hand is, dan op het eerste oog lijkt:

Volgens Genesis 4:11-12 heeft de aarde haar **mond opengedaan** om het bloed van Abel uit Kaïns hand te drinken. Daarom zal zij niet meer haar volle opbrengst aan Kaïn geven.

In Exodus leren we dat de schepping Gods bevelen en Mozes bevelen **opvolgt**. Dit leren we onder meer uit de tien plagen en het splijten van de Rode Zee.

Leviticus 18:28 leert ons dat als de Israëlieten zullen wandelen in de onreinheden van de heidenvolken, dat het land hen dan zal **uitspugen**.

In Numeri 20:8ev zegt God dat Mozes tot de rots moet **spreken** om het volk water te geven. Als Mozes in plaats daarvan met zijn staf op de rots slaat, wordt dat hem zwaar aangerekend.

God roept in Deuteronomium 30:19 hemel en aarde als **getuigen** op tegenover het volk Israël. Zij zullen erop toezien dat de Israëlieten zich aan Gods verbond zullen houden.

In Jozua 10:12-13 horen we dat zon en maan Jozua's bevel **opvolgen** om stil te blijven staan.

Ook de rechters en profeten van Israël kregen **autoriteit** van God over de schepping.

In de Psalmen leren we dat de hele schepping **God prijst en looft**. Zij zingen, juichen en klappen hun handen voor Hem.¹

In het Nieuwe Testament treffen we dezelfde lijn aan. In Mattheüs 8:26-27 bestraft Yeshua de winden en de zee, zodat zij kalmeren. En dan staat er dat de mensen zich verwonderden dat de winden en de zee Hem **gehoorzaam** waren.

Ook deed Yeshua veel wonderen en tekenen en gaf zijn leerlingen dezelfde **autoriteit** om dat te doen. Hij bestrafte ooit eens een boom, zodat deze verdorde.² En Hij sprak tegen zijn leerlingen: *Ik verzeker jullie, dat als jullie een geloof hadden ter grootte van een mosterdzaadje, dan zou u tegen deze berg **zeggen**: Verplaats u van hier naar daar! En hij zou gaan en niets zou voor u onmogelijk zijn.*³

In Openbaring 4:6-8, 5:13-14 lezen we ook dat het dierenrijk God looft en aanbidt met woorden.

We kunnen hier nog veel teksten aan toevoegen, maar de les hieruit is: de hele schepping is bestemd om God te eren, te dienen en te loven. Daarom heeft zij een **volwaardige plaats** ontvangen en kan de mens haar niet zonder meer toe-eigenen.

¹ Bijvoorbeeld Psalm 98 of Psalm 104. Ook Jesaja 55:12-13 vermeldt dit.

² Mark. 11:12-14, 20ev.

³ Matth. 17:20.

Eén van de bijzonderste dingen, die we leren uit het Jubeljaar, is dat ieder mens een **uniek plekje** in deze schepping toegewezen heeft gekregen. De komst van Gods Koninkrijk in deze wereld, betekent ook dat we allemaal **thuis zullen komen** op het plekje, dat God voor ons bestemd heeft. Daar zullen we tot volle bloei en bestemming kunnen komen. Daar zullen we met hart en ziel kunnen leven, in connectie met de natuur en schepping, die ons omringt. En uiteraard ook in connectie met de mensen, families, stammen en volken, die ons daar omringen. En bovenal in connectie met God Zelf, Die alles volgens zijn plan heeft ingericht.

Verder leren we dat veel van **Gods glorie en heerlijkheid** tot uitdrukking komt in **natuurfenomenen**. Als God aan mensen verschijnt in de Bijbel, gaat dat haast altijd gepaard met bijzondere natuurfenomenen: donder, bliksem, wolken, licht, regenboog, vuur, water, het buigen of oprollen van de hemel, het sidderen van de aarde, de verduistering van zon en maan, het vallen van de sterren, etc. Nu klinkt dit allemaal nog vrij duister, maar we lezen ook over het juichen van de morgensterren voor God, het stralende licht dat God Zelf zal zijn voor het nieuwe Jeruzalem, over prachtige kristallen en edelmetalen, over mooie stroompjes en paradijselijke bomen, etc.

Het mag natuurlijk niet verbazen dat, als de **Schepper van het heelal** arriveert, dat het hele heelal dan in beweging komt. Hij is de Bron van leven en als Hij komt, wordt alles herschapen. Hij kan een dier laten spreken of een boom in zijn handen laten klappen, want Hij bezit alle scheppende kracht. Alles dient en eert Hem. Dit geldt ook van **Yeshua**, omdat God alles door Hem heeft geschapen.⁴ Maar wat zeer verwonderlijk is, is het feit dat Yeshua deze scheppende autoriteit **met ons wilde delen**. Hij heeft de hele schepping onder onze voet gelegd. En daarom hunkert de hele schepping nu naar het openbaar worden van de kinderen van God.⁵

We kunnen dan ook niet over onze relatie met God of de naaste spreken, zonder daar ook de schepping bij te betrekken. Wij bestaan niet als losse zielen voor God, zonder lichaam of lichamelijke connectie met al het materiële om ons heen. Zelfs Yeshua bestaat niet zonder connectie tot de materiële schepping, want Hij is het gematerialiseerde Beeld van God, de Architect van de hele schepping. De **Eerstgeborene van de schepping**.⁶

Toen Hij stierf ging, **stierf eigenlijk de hele schepping**. De Boom des levens werd tot kruishout, waar de Architect van het leven aan gehangen werd. Levend hout werd tot dood hout. De Bron van het leven werd het leven ontnomen. Daarom ging de hele schepping in rouwkleding gehuld in de drie uren van dikke duisternis. Maar in dit duistere uur ontvluchtte de hele schepping de heerschappij van dood en duisternis, via de achterdeur. Want Yeshua herrees uit het graf. Nu was Hij niet alleen de Eerstgeborene van de schepping, maar ook de **Eerstgeborene uit de doden**.⁷ Vanaf nu gaat Hij de hele schepping verlossen, vernieuwen en verheerlijken!

⁴ Joh. 1:1-5, Kol. 1:15-20, Hebr. 1:2, Openb. 3:14.

⁵ Psalm 8, Rom. 8:17-21, 1 Kor. 3:21-23, Hebr. 2.

⁶ Spreuk. 8:22ev, Kol. 1:15.

⁷ Openb. 1:5.

Vanaf het begin hebben wij de **opdracht** en het **voorrecht** gekregen om voor de aarde te zorgen. Adam was een **tuinman**, die aangesteld was om het paradijs te verzorgen. Hij gaf alle dieren hun naam en stuurde alles aan. Dit deed hij samen met God, die hem deze taak en autoriteit gegeven had. Ook vandaag geldt deze opdracht nog voor ons. Wij zijn aangesteld door God, om zijn aarde te verzorgen, te beheren en tot een paradijs te maken. Daarom moeten we haar ook de shabbatten gunnen, om te rusten, in vrijheid te groeien en God te dienen.⁸ Dit leert ons dat het niet om productie gaat, maar om het **dienen van Gods land en aarde**.

Welke lessen hebben we nu geleerd?

1. De **schepping** heeft een **volwaardige plaats** in het dienen van God
2. We kunnen niet zonder meer **profiteren** van de schepping
3. Wij zijn geroepen om land en aarde te **dienen** en te bewerken
4. Het land en de aarde behoren aan **Yahweh** toe
5. Zij hebben recht op Gods **shabbatsjaren** en **feesten** om te rusten
6. De schepping **gehoorzaamt, eert en dient** God
7. Yeshua laat ons mensen delen in zijn **scheppende autoriteit**
8. God verschijnt haast altijd met **krachtige natuurfenomenen**
9. Iedereen heeft een eigen, **uniek plekje** in Gods herstelde schepping
10. **Yeshua verlost de hele schepping** van de heerschappij van de dood

⁸ Deze opdracht heeft gevolgen: in 2 Kronieken 36:21 wordt één van de redenen vermeld, waarom de Israëlieten 70 jaar in ballingschap moesten gaan: dit was om het land zijn verloren shabbatsjaren van rust in te laten halen!